

Saksbehandler	Arkivsak
Knut Vigdal-Olsen	22/2216

Saksnr.	Utvalg	Type	Dato
001/22	Arbeidsmiljøutvalget	PS	08.11.2022
012/22	Eldre og funksjonshemmedes råd	PS	15.11.2022
013/22	Ungdomsråd	PS	15.11.2022
014/22	Helse og omsorg	PS	15.11.2022
021/22	Kultur og oppvekst	PS	15.11.2022
038/22	Miljø, plan og teknisk	PS	15.11.2022
002/22	Administrasjonsutvalget	PS	17.11.2022
057/22	Formannskapet	PS	17.11.2022
066/22	Formannskapet	PS	23.11.2022
065/22	Formannskapet	PS	28.11.2022
	Kommunestyret	PS	

Økonomiplan for 2023 — 2026 - Årsbudsjett 2023

Formannskapet 28.11.2022

F - behandling:

Økonomiplan 2023-2026 og Årsbudsjett 2023, kommunedirektørens forslag versjon 2 av 28.11.2022 omfatter en redaksjonell endring i tabelloppsettet.

- Tabell §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B) viste beløp per virksomhetsområdet eksklusiv tiltak.
- Ny versjon av 28.11.2022 viser ramme per virksomhet inklusiv tiltak.
- Under hver virksomhet i kapittel 5 var tabellene eksklusiv tiltak. Også disse er endret til å inneholde tiltak.
- Under hver virksomhet har tiltakene vært fremstilt med beløp og tekst, og derfor ingen ny informasjon.

Administrasjonen beklager.

Kommunedirektørens innstilling med oppdatert tabell 1B, datert 28.11.2022, ble enstemmig vedtatt.

F - 065/22 vedtak:

Drift

Hovedprioritering og mål for drift og oppfølging av de kommunale tjenester, omfatter økonomiplan 2023-2026 og kommuneplanens handlingsdel, vedtas som retningsgivende for kommunens ressursbruk og prioriteringer.

Driftsramme

1. Driftsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (1A), med spesifisering i Sum bevilgninger drift (1B), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.

2. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2023 for mindre tekniske korrigeringer.

Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i Bevilgningsoversikter investering (2A) og Bevilgningsoversikter investering (2B), slik de fremkommer i vedlegg til Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.

Inntekts- og formuesskatt

For inntektsåret 2023 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar.

Eiendomsskatt

For eiendomsskatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteloven (esktl.) § 3 a.

Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger benyttes grunnlag fra egen taksering.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.

Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).

Eiendomsskatten blir skrevet ut i to terminer, med mulighet for 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).

Låneopptak 2023

Våler kommune har ikke behov for å ta opp i lån til finansiering av investeringer jf.

Kommunelovens § 15-15 første ledd i 2023. Investeringer som planlegges i 2023 på kr 18 875 000 dekkes av ubrukte lånemidler.

Avgifter, gebyrer og egenbetalingsordninger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester for 2023 vedtas i henhold til vedlegg (Gebyrregulativ i Våler kommune).

Ubrukte investeringsmidler fra 2023

Ubrukte investeringsmidler fra 2022 vedtas overført for bruk i 2023 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.

Tallgrunnlaget til Økonomiplan 2023-2026

§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Økonomiplan 2024-2026		
	2021	2022	2023			
Rammetilskudd	-162 240	-153 225	-166 001	-164 484	-163 690	-163 690
Inntekts- og formuesskatt	-92 740	-97 515	-95 116	-95 116	-95 116	-95 116
Eiendomsskatt	-12 402	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562
Andre generelle driftsinntekter	-5 243	-21 961	-14 605	-14 600	-14 595	-14 595
Sum generelle driftsinntekter	-272 625	-286 263	-289 285	-287 762	-286 964	-286 964
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	256 506	280 349	262 874	261 394	260 247	261 433
Avskrivninger	12 269	20 373	20 373	20 373	20 373	20 373
Sum netto driftsutgifter	268 775	300 722	283 247	281 767	280 620	281 806
Brutto driftsresultat	-3 849	14 459	-6 037	-5 995	-6 344	-5 158
Renteinntekter	-913	-910	-910	-910	-910	-910
Utbytter	-369	-195	-195	-195	-195	-195
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-13	-120	-120	-120	-120	-120
Renteutgifter	6 069	9 241	16 393	17 052	16 833	16 833
Avdrag på lån	10 804	15 787	16 000	16 000	16 000	16 000
Netto finansutgifter	15 579	23 803	31 168	31 827	31 608	31 608
Motpost avskrivninger	-12 269	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373
Netto driftsresultat	-539	17 889	4 758	5 459	4 891	6 077
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	880	880	880	880
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	532	-2 045	-4 758	-4 558	-4 558	-4 558
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7	-15 844	-880	-1 781	-1 213	-2 399
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	539	-17 889	-4 758	-5 459	-4 891	-6 077
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-1	0	0	0	0	0

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024-2026		
Politikk og tilsyn	2 889	2 747	3 404	3 410	3 414	3 414
Fellesoppgaver	40 574	42 857	43 007	46 882	46 882	46 882
Kommunedirektør og stab	21 355	25 642	18 371	18 180	18 214	18 214
Våler barne- og ungdomsskole	38 653	39 063	34 971	33 678	33 678	33 678
Nordhagen barnehage	5 652	6 586	6 642	6 642	6 642	6 642
Vålbyen barnehage	2 406	0	0	0	0	0
Kultur	4 296	4 585	5 049	5 049	5 049	5 049
Landbruk,næring,skog og miljø	2 476	2 697	3 632	3 632	3 632	3 632
Kommuneskog	-3 814	-4 500	-4 900	-4 900	-4 900	-4 900
Teknisk	26 202	30 870	28 198	24 848	24 848	24 848
Vann, avløp og renovasjon	-2 205	-96	1 268	1 268	1 268	1 268
Helse	23 535	27 100	24 522	24 602	24 522	24 602
Tilrettelagte tjenester for funksjonshemmede	37 870	36 001	35 409	36 319	36 319	36 319
Pleie og omsorg	52 382	55 590	54 447	54 447	54 447	54 447
NAV	8 651	16 865	16 114	15 114	15 114	15 114
Premieavvik	-3 958	-5 365	-7 261	-7 777	-8 882	-7 776
Finansutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto	256 962	280 349	262 874	261 394	260 247	261 433
Herav:						
Avskrivninger	12 269	20 373	20 373	20 373	20 373	20 373
Motpost avskrivninger	-12 269	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373
Netto renteutgifter og -inntekter	5 155	8 331	15 483	16 141	15 923	15 923
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	1 218	-2 555	-5 268	-5 068	-5 068	-5 068
Korrigert sum bevilgninger drift, netto						

Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024-2026		
Investeringer i varige driftsmidler	115956	16 510	18 875	7 350	26 100	30 850
Tilskudd til andres investeringer	0	2 100	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	799	815	880	0	0	0
Utlån av egne midler	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Avdrag på lån	0	1 556	1 814	1 920	2 026	2 200
Sum investeringsutgifter	116755	25 981	26 569	14 270	33 126	38 050
Kompensasjon for merverdiavgift	- 25 058	- 1 721	- 3 775	- 1 320	- 5 170	- 6 120
Tilskudd fra andre	- 3 309	- 2 000	-	-	-	-
Salg av varige driftsmidler	- 2 396	- 3 150	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	3 550	4 118	4 360	4 590	4 680
Bruk av lån	- 83 452	- 16 739	- 18 875	- 7 350	- 26 100	- 30 850
Sum investeringsinntekter	- 114 216	- 27 160	- 27 768	- 14 030	- 36 860	- 42 650
Videreutlån	5 416	5 000	-	5 000	5 000	5 000
Bruk av lån til videreutlån	- 5 415	- 5 000	-	- 5 000	- 5 000	- 5 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 342	1 556	2 000	2 000	2 000	2 000
Mottatte avdrag på videreutlån	- 3 169	- 3 550	- 2 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000
Netto utgifter videreutlån	- 1 827	-	-	-	-	-
Overføring fra drift	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	1 827	1 994	2 079	240	3 734	4 600
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	- 2 539	- 815	- 880	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	- 712	1 179	1 199	240	3 734	4 600
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	-	-	-	-	-	-

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)

Investeringer i varige driftsmidler

Beløp / 1000	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Økonomiplan 2024-2026		
	2021	2022	2023			
Helse og omsorg						
Helse og omsorg	886	1 950	2 500	250	250	250
Sum Helse og omsorg	886	1 950	2 500	250	250	250
Teknisk						
Teknisk	176 031	11 220	8 700	5 400		0
Sum Teknisk	176 031	11 220	8 700	5 400	20 250	0
Vann og avløp						
Vann og avløp	1 668	4 000	5 275	3 600	25 000	30 000
Sum Vann og avløp	1 668	4 000	5 275	3 600	25 000	30 000
Kirken						
Kirken			2 100	0	0	0
Sum Kirken			2 100	0	0	0
Kommunedirektør og stab						
Kommunedirektør og stab	934	1 440	300	3 140	300	300
Sum Kommunedirektør og stab	934	1 440	300	3 140	300	300
Investeringer i varige driftsmidler	180 398	21 965	18 875	12 390	45 800	30 550

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Økonomiplan 2024-2026		
	2022	2022	2023			
RÅD EGENKAPITALINNSKUDD KLP	799	815	880	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	799	815	880	0	0	0

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024-2026		
Rammetilskudd	-162 240	-153 225	-166 001	-164 484	-163 690	-163 690
Inntekts- og formuesskatt	-92 740	-97 515	-95 116	-95 116	-95 116	-95 116
Eiendomsskatt	-12 402	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562
Andre skatteinntekter	-1 658	-900	-910	-910	-910	-910
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 585	-21 061	-13 695	-13 690	-13 685	-13 685
Overføringer og tilskudd fra andre	-60 940	-54 787	-46 781	-46 781	-46 781	-46 781
Brukerbetalinger	-12 973	-12 174	-12 259	-12 259	-12 259	-12 259
Salgs- og leieinntekter	-39 601	-32 563	-43 937	-43 937	-43 937	-43 937
Sum driftsinntekter	-386 139	-385 788	-392 261	-390 739	-389 940	-389 940
Lønnsutgifter	182 064	179 039	174 968	172 920	172 920	172 920
Sosiale utgifter	42 975	43 052	35 774	34 974	33 868	34 974
Kjøp av varer og tjenester	127 083	132 480	137 929	138 722	138 680	138 760
Overføringer og tilskudd til andre	17 898	25 302	17 180	17 155	17 155	17 155
Avskrivninger	12 269	20 373	20 373	20 373	20 373	20 373
Sum driftsutgifter	382 289	400 246	386 224	384 744	383 596	384 782
Brutto driftsresultat	-3 849	14 459	-6 037	-5 995	-6 344	-5 158
Renteinntekter	-913	-910	-910	-910	-910	-910
Utbytter	-369	-195	-195	-195	-195	-195
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-13	-120	-120	-120	-120	-120
Renteutgifter	6 069	9 241	16 393	17 052	16 833	16 833
Avdrag på lån	10 804	15 787	16 000	16 000	16 000	16 000
Netto finansutgifter	15 579	23 803	31 168	31 827	31 608	31 608
Motpost avskrivninger	-12 269	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373
Netto driftsresultat	-539	17 889	4 758	5 459	4 891	6 077
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	880	880	880	880
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	5 315	-2 045	-4 758	-4 558	-4 558	-4 558
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7	-15 844	-880	-1 781	-1 213	-2 399
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	539	-17 889	-4 758	-5 459	-4 891	-6 077
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-1	0	0	0	0	0

Tiltak som er innarbeidet i budsjettet

	2023	2024	2025	2026
Fellesoppgaver				
Redusere barnehagefaglig rådgiver, 20%	-173 438	-173 438	-173 438	-173 438
Avvikle samarbeidsavtale med NoK (tidl. SMISO)	-38 000	-38 000	-38 000	-38 000
Våler barne- og ungdomsskole				
Økte behov i forbindelse med norskopplæring og spes.pes. Oppfyller ikke lærertetthet 1-7.	1 293 000	-	-	-
Kutt merkantil 30%	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Kultur				
Redusere 50%	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Redusere 100%	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Inntekter fra Austri vind for å dekke lønnskostnader	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Teknisk				
Økte strømkostnader vedvarer ikke videre inn i 2023	0	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Redusere 100% renhold.	-350 000	-700 000	-700 000	-700 000
Økt leieinntekter fra 5 boligenheter	-504 000	-504 000	-504 000	-504 000
Helse				
Redusere stilling jordmor med 15% som følge av samarbeid med Åsnes.	-198 500	-198 499	-198 498	-198 497
Vakant psykologstilling 100%. Kommunen er pålagt å være tilknyttet psykologtjenesten. Lovbrudd dersom ingen alternative løsninger.	-427 921	-427 921	-427 921	-427 921
Økte inntekter ved å søke fastlønnstilskudd til kommunal fysioterapeut.	-136 000	-136 000	-136 000	-136 000
Omdisponere ansatt til utviklingsoppgaver finansiert av eksterne tilskudd.	-400 000	-200 000	-200 000	-200 000
Generelt kutt i driftskostnader, alle avdelinger	-120 000	-40 000	-120 000	-40 000
Videreføring av tiltak	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
TIFU				
Etablere en felles enhet med tumusarbeid for avlastning/skole/SFO. Oppstart høsten 2023.	910 000	1 820 000	1 820 000	1 820 000
Økt behov for heldøgnsstilsyn, 23% stilling	110 000	110 000	110 000	110 000
Omorganisering av ressurser: Nedskalere bistand natt	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Nedskalere bistand - reduserte behov	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Samordne brukere av tjenesten, reduseres 200%	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Pleie og omsorg				
Redusere stilling hjemmehjelp ved naturlig avgang	-205 022	-205 022	-205 022	-205 022
Avslutter avtale om kreftkoordinator med Åsnes	-139 466	-139 466	-139 466	-139 466
Redusere saksbehandler i hjemmetjeneste med 20%	-160 164	-160 164	-160 164	-160 164
Redusere dagtilbud med to dager og redusere antall timer pr. dag	-412 399	-412 399	-412 399	-412 399
Reduksjon i stilling, ca 15%	-73 965	-73 965	-73 965	-73 965
Redusere saksbehandler VOS, 20%	-122 155	-122 155	-122 155	-122 155
Om plassering av 40% stilling til teknisk, under forutsetning av vaskeri/renhold flyttes til teknisk tjenester.	-227 021	-227 021	-227 021	-227 021
NAV				
Effektivisering av stordriftsfordeler ved felles NAV for Solør.	0	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Premieavvik-pensjonsregulering				
Positivt premieavvik øker for 2023, men det forventes nedgang i 2024-2026.	5 678 685	5 198 200	4 092 200	5 198 200

F - behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt med 6 representanter til stede.

F - 066/22 vedtak:

Formannskapet vedtok kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023.

Formannskapet 17.11.2022

F - behandling:

Formannskapet tok enstemmig kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023 til orientering og utsatte behandlingen til formannskapsmøtet 23.11.2022.

F - 057/22 vedtak:

Formannskapet tar kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023 til orientering og utsetter behandlingen til formannskapsmøtet 23.11.2022.

Administrasjonsutvalget 17.11.2022

ADMU - behandling:

Administrasjonsutvalget tok enstemmig økonomiplan for 2023-2026 og årsbudsjett 2023 til orientering.

ADMU - 002/22 vedtak:

Administrasjonsutvalget tar økonomiplan for 2023-2026 og årsbudsjett 2023 til orientering.

Kultur og oppvekst 15.11.2022

KO - behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt med 4 representanter til stede.

KO - 021/22 vedtak:

Utvalget for kultur- og oppvekst vedtok kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2023-2026 og årsbudsjett 2023.

Helse og omsorg 15.11.2022

HO - behandling:

Utvalget for helse og omsorg (HO) anerkjenner administrasjonens arbeid med budsjettet og at det legges frem tiltak som gir et budsjett i balanse. HO støtter oppfordringen fra Fagforbundet om ivaretagelse av ansatte i omstillingsprosessen.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

HO - 014/22 vedtak:

Utvalget for helse og omsorg vedtok kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023

Miljø, plan og teknisk 15.11.2022

MPT - behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt med 4 representanter til stede.

MPT - 038/22 vedtak:

Utvalget for miljø, plan og teknisk vedtok kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023.

Eldre og funksjonshemmedes råd 15.11.2022

EF - behandling:

EF støtter enstemmig kommunedirektøren sitt forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023.

EF - 012/22 vedtak:

EF støtter kommunedirektøren sitt forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023.

Ungdomsråd 15.11.2022

U - behandling:

Ungdomsrådet gikk enstemmig inn for kommunedirektørens innstilling.

U - 013/22 vedtak:

Ungdomsrådet støtter kommunedirektøren sitt forslag til økonomiplan for 2023 – 2026 og årsbudsjett 2023.

Arbeidsmiljøutvalget 08.11.2022

AMU - behandling:

Arbeidsmiljøutvalgets leder fra Fagforbundet Oliv Lundeby Furulund fremmet følgende uttalelse:

Arbeidsmiljøutvalgets er bekymret for konsekvensene av de tiltak som er foreslått i budsjettet både når det gjelder tjenestetilbudet til innbyggerne og arbeidsmiljøet for de ansatte.

Arbeidsmiljøutvalget er opptatt av at det gjennomføres en god prosess når man skal iverksette tiltakene som blir vedtatt i budsjettet. Ansatte, verneombud og de ansattes organisasjoner må fortsatt bli involvert i prosessen. Samtidig vil arbeidsmiljøutvalget understreke betydningen av at det legges opp til en god prosess i henhold til lov og avtaleverk ved behandling av eventuell overtallighet og nedbemanning. Arbeidsmiljøutvalget er opptatt av at prosessen med iverksetting av tiltak, av hensyn til de ansatte, ikke strekker unødig ut i tid.

Dette ble enstemmig vedtatt.

AMU - 001/22 vedtak:

Arbeidsmiljøutvalgets er bekymret for konsekvensene av de tiltak som er foreslått i budsjettet både når det gjelder tjenestetilbudet til innbyggerne og arbeidsmiljøet for de ansatte.

Arbeidsmiljøutvalget er opptatt av at det gjennomføres en god prosess når man skal iverksette tiltakene som blir vedtatt i budsjettet. Ansatte, verneombud og de ansattes organisasjoner må fortsatt bli involvert i prosessen. Samtidig vil arbeidsmiljøutvalget understreke betydningen av at det legges opp til en god prosess i henhold til lov og avtaleverk ved behandling av eventuell overtallighet og nedbemanning. Arbeidsmiljøutvalget

er opptatt av at prosessen med iverksetting av tiltak, av hensyn til de ansatte, ikke strekker unødige ut i tid.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Drift

Hovedprioritering og mål for drift og oppfølging av de kommunale tjenester, omfatter økonomiplan 2023-2026 og kommuneplanens handlingsdel, vedtas som retningsgivende for kommunens ressursbruk og prioriteringer.

Driftsramme

1. Driftsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (1A), med spesifisering i Sum bevilgninger drift (1B), slik de fremkommer i vedlegg til kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.
2. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2023 for mindre tekniske korrigeringer.

Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i Bevilgningsoversikter investering (2A) og Bevilgningsoversikter investering (2B), slik de fremkommer i vedlegg til Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.

Inntekts- og formuesskatt

For inntektsåret 2023 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar.

Eiendomsskatt

For eiendomsskatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteloven (esktl.) § 3 a.

Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger benyttes grunnlag fra egen taksering.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.

Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).

Eiendomsskatten blir skrevet ut i to terminer, med mulighet for 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).

Låneopptak 2023

Våler kommune har ikke behov for å ta opp i lån til finansiering av investeringer jf.

Kommunelovens § 15-15 første ledd i 2023. Investeringer som planlegges i 2023 på kr 18 875 000 dekkes av ubrukte lånemidler.

Avgifter, gebyrer og egenbetalingsordninger

Gebyrer, avgifter og brukerbetaling fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester for 2023 vedtas i henhold til vedlegg (Gebyrregulativ i Våler kommune).

Ubrukte investeringsmidler fra 2023

Ubrukte investeringsmidler fra 2022 vedtas overført for bruk i 2023 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.

Tallgrunnlaget til Økonomiplan 2023-2026 **§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)**

Beløp i 1000	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Økonomiplan 2024-2026		
	2021	2022	2023			
Rammetilskudd	-162 240	-153 225	-166 001	-164 484	-163 690	-163 690
Inntekts- og formuesskatt	-92 740	-97 515	-95 116	-95 116	-95 116	-95 116
Eiendomsskatt	-12 402	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562
Andre generelle driftsinntekter	-5 243	-21 961	-14 605	-14 600	-14 595	-14 595
Sum generelle driftsinntekter	-272 625	-286 263	-289 285	-287 762	-286 964	-286 964
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	256 506	280 349	262 874	261 394	260 247	261 433
Avskrivninger	12 269	20 373	20 373	20 373	20 373	20 373
Sum netto driftsutgifter	268 775	300 722	283 247	281 767	280 620	281 806
Brutto driftsresultat	-3 849	14 459	-6 037	-5 995	-6 344	-5 158
Renteinntekter	-913	-910	-910	-910	-910	-910
Utbytter	-369	-195	-195	-195	-195	-195
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-13	-120	-120	-120	-120	-120
Renteutgifter	6 069	9 241	16 393	17 052	16 833	16 833
Avdrag på lån	10 804	15 787	16 000	16 000	16 000	16 000
Netto finansutgifter	15 579	23 803	31 168	31 827	31 608	31 608
Motpost avskrivninger	-12 269	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373
Netto driftsresultat	-539	17 889	4 758	5 459	4 891	6 077
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	880	880	880	880
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	532	-2 045	-4 758	-4 558	-4 558	-4 558
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7	-15 844	-880	-1 781	-1 213	-2 399
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	539	-17 889	-4 758	-5 459	-4 891	-6 077
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-1	0	0	0	0	0

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024-2026		
Politikk og tilsyn	2 889	2 747	3 404	3 410	3 414	3 414
Fellesoppgaver	40 574	42 857	43 007	46 882	46 882	46 882
Kommunedirektør og stab	21 355	25 642	18 371	18 180	18 214	18 214
Våler barne- og ungdomsskole	38 653	39 063	34 971	33 678	33 678	33 678
Nordhagen barnehage	5 652	6 586	6 642	6 642	6 642	6 642
Vålbyen barnehage	2 406	0	0	0	0	0
Kultur	4 296	4 585	5 049	5 049	5 049	5 049
Landbruk,næring,skog og miljø	2 476	2 697	3 632	3 632	3 632	3 632
Kommuneskog	-3 814	-4 500	-4 900	-4 900	-4 900	-4 900
Teknisk	26 202	30 870	28 198	24 848	24 848	24 848
Vann, avløp og renovasjon	-2 205	-96	1 268	1 268	1 268	1 268
Helse	23 535	27 100	24 522	24 602	24 522	24 602
Tilrettelagte tjenester for funksjonshemmede	37 870	36 001	35 409	36 319	36 319	36 319
Pleie og omsorg	52 382	55 590	54 447	54 447	54 447	54 447
NAV	8 651	16 865	16 114	15 114	15 114	15 114
Premieavvik	-3 958	-5 365	-7 261	-7 777	-8 882	-7 776
Finansutgifter						
Sum bevilgninger drift, netto	256 962	280 349	262 874	261 394	260 247	261 433
Herav:						
Avskrivninger	12 269	20 373	20 373	20 373	20 373	20 373
Motpost avskrivninger	-12 269	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373
Netto renteutgifter og -inntekter	5 155	8 331	15 483	16 141	15 923	15 923
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	1 218	-2 555	-5 268	-5 068	-5 068	-5 068
Korrigert sum bevilgninger drift, netto						

Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000	Regnskap		Budsjett 2023	Økonomiplan 2024-2026		
	2021	Reg. budsjett 2022		2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	115956	16 510	18 875	7 350	26 100	30 850
Tilskudd til andres investeringer	0	2 100	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	799	815	880	0	0	0
Utlån av egne midler	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Avdrag på lån	0	1 556	1 814	1 920	2 026	2 200
Sum investeringsutgifter	116755	25 981	26 569	14 270	33 126	38 050
Kompensasjon for merverdiavgift	- 25 058	- 1 721	- 3 775	- 1 320	- 5 170	- 6 120
Tilskudd fra andre	- 3 309	- 2 000	-	-	-	-
Salg av varige driftsmidler	- 2 396	- 3 150	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	3 550	4 118	4 360	4 590	4 680
Bruk av lån	- 83 452	- 16 739	- 18 875	- 7 350	- 26 100	- 30 850
Sum investeringsinntekter	- 114 216	- 27 160	- 27 768	- 14 030	- 36 860	- 42 650
Videreutlån	5 416	5 000	-	5 000	5 000	5 000
Bruk av lån til videreutlån	- 5 415	- 5 000	-	- 5 000	- 5 000	- 5 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 342	1 556	2 000	2 000	2 000	2 000
Mottatte avdrag på videreutlån	- 3 169	- 3 550	- 2 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000
Netto utgifter videreutlån	- 1 827	-	-	-	-	-
Overføring fra drift	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	1 827	1 994	2 079	240	3 734	4 600
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	- 2 539	- 815	- 880	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	- 712	1 179	1 199	240	3 734	4 600
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	-	-	-	-	-	-

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)

Investeringer i varige driftsmidler

Beløp / 1000	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Økonomiplan 2024-2026		
	2021	2022	2023			
Helse og omsorg						
Helse og omsorg	886	1 950	2 500	250	250	250
Sum Helse og omsorg	886	1 950	2 500	250	250	250
Teknisk						
Teknisk	176 031	11 220	8 700	5 400		0
Sum Teknisk	176 031	11 220	8 700	5 400	20 250	0
Vann og avløp						
Vann og avløp	1 668	4 000	5 275	3 600	25 000	30 000
Sum Vann og avløp	1 668	4 000	5 275	3 600	25 000	30 000
Kirken						
Kirken			2 100	0	0	0
Sum Kirken			2 100	0	0	0
Kommunedirektør og stab						
Kommunedirektør og stab	934	1 440	300	3 140	300	300
Sum Kommunedirektør og stab	934	1 440	300	3 140	300	300
Investeringer i varige driftsmidler	180 398	21 965	18 875	12 390	45 800	30 550

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Økonomiplan 2024-2026		
	2022	2022	2023			
RÅD EGENKAPITALINNSKUDD KLP	799	815	880	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	799	815	880	0	0	0

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024-2026		
Rammetilskudd	-162 240	-153 225	-166 001	-164 484	-163 690	-163 690
Inntekts- og formuesskatt	-92 740	-97 515	-95 116	-95 116	-95 116	-95 116
Eiendomsskatt	-12 402	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562	-13 562
Andre skatteinntekter	-1 658	-900	-910	-910	-910	-910
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 585	-21 061	-13 695	-13 690	-13 685	-13 685
Overføringer og tilskudd fra andre	-60 940	-54 787	-46 781	-46 781	-46 781	-46 781
Brukerbetalinger	-12 973	-12 174	-12 259	-12 259	-12 259	-12 259
Salgs- og leieinntekter	-39 601	-32 563	-43 937	-43 937	-43 937	-43 937
Sum driftsinntekter	-386 139	-385 788	-392 261	-390 739	-389 940	-389 940
Lønnsutgifter	182 064	179 039	174 968	172 920	172 920	172 920
Sosiale utgifter	42 975	43 052	35 774	34 974	33 868	34 974
Kjøp av varer og tjenester	127 083	132 480	137 929	138 722	138 680	138 760
Overføringer og tilskudd til andre	17 898	25 302	17 180	17 155	17 155	17 155
Avskrivninger	12 269	20 373	20 373	20 373	20 373	20 373
Sum driftsutgifter	382 289	400 246	386 224	384 744	383 596	384 782
Brutto driftsresultat	-3 849	14 459	-6 037	-5 995	-6 344	-5 158
Renteinntekter	-913	-910	-910	-910	-910	-910
Utbytter	-369	-195	-195	-195	-195	-195
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-13	-120	-120	-120	-120	-120
Renteutgifter	6 069	9 241	16 393	17 052	16 833	16 833
Avdrag på lån	10 804	15 787	16 000	16 000	16 000	16 000
Netto finansutgifter	15 579	23 803	31 168	31 827	31 608	31 608
Motpost avskrivninger	-12 269	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373	-20 373
Netto driftsresultat	-539	17 889	4 758	5 459	4 891	6 077
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	880	880	880	880
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	5 315	-2 045	-4 758	-4 558	-4 558	-4 558
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	7	-15 844	-880	-1 781	-1 213	-2 399
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	539	-17 889	-4 758	-5 459	-4 891	-6 077
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-1	0	0	0	0	0

Tiltak som er innarbeidet i budsjettet

	2023	2024	2025	2026
Fellesoppgaver				
Redusere barnehagefaglig rådgiver, 20%	-173 438	-173 438	-173 438	-173 438
Avvikle samarbeidsavtale med NoK (tidl. SMISO)	-38 000	-38 000	-38 000	-38 000
Våler barne- og ungdomsskole				
Økte behov i forbindelse med norskopplæring og spes.pes. Oppfyller ikke lærertetthet 1-7.	1 293 000	-	-	-
Kutt merkantil 30%	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Kultur				
Redusere 50%	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Redusere 100%	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Inntekter fra Austri vind for å dekke lønnskostna	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Teknisk				
Økte strømkostnader vedvarer ikke videre inn i	0	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Redusere 100% renhold.	-350 000	-700 000	-700 000	-700 000
Økt leieinntekter fra 5 boligenheter	-504 000	-504 000	-504 000	-504 000
Helse				
Redusere stilling jordmor med 15% som følge av samarbeid med Åsnes.	-198 500	-198 499	-198 498	-198 497
Vakant psykologstilling 100%. Kommunen er pålagt å være tilknyttet psykologtjenesten. Lovbrudd dersom ingen alternative løsninger.	-427 921	-427 921	-427 921	-427 921
Økte inntekter ved å søke fastlønnstilskudd til kommunal fysioterapeut.	-136 000	-136 000	-136 000	-136 000
Omdisponere ansatt til utviklingsoppgaver finansiert av eksterne tilskudd.	-400 000	-200 000	-200 000	-200 000
Generelt kutt i driftskostnader, alle avdelinger	-120 000	-40 000	-120 000	-40 000
Videreføring av tiltak	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
TIFU				
Etablere en felles enhet med tumusarbeid for avlastning/skole/SFO. Oppstart høsten 2023.	910 000	1 820 000	1 820 000	1 820 000
Økt behov for heldøgnsstilsyn, 23% stilling	110 000	110 000	110 000	110 000
Omorganisering av ressurser: Nedskalere bistand natt	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Nedskalere bistand - reduserte behov	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Samordne brukere av tjenesten, reduseres 200%	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Pleie og omsorg				
Redusere stilling hjemmehjelp ved naturlig avg.	-205 022	-205 022	-205 022	-205 022
Avslutter avtale om kreftkoordinator med Åsne	-139 466	-139 466	-139 466	-139 466
Redusere saksbehandler i hjemmetjeneste med	-160 164	-160 164	-160 164	-160 164
Redusere dagtilbud med to dager og redusere antall timer pr. dag	-412 399	-412 399	-412 399	-412 399
Reduksjon i stilling, ca 15%	-73 965	-73 965	-73 965	-73 965
Redusere saksbehandler VOS, 20%	-122 155	-122 155	-122 155	-122 155
Om plassering av 40% stilling til teknisk, under forutsetning av vaskeri/renhold flyttes til teknisk tjenester.	-227 021	-227 021	-227 021	-227 021
NAV				
Effektivisering av stordriftsfordeler ved felles NAV for Solør.	0	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Premieavvik-pensjonsregulering				
Positivt premieavvik øker for 2023, men det forventes nedgang i 2024-2026.	5 678 685	5 198 200	4 092 200	5 198 200

Vurdering

Årsbudsjettet for 2023 er utarbeidet i samsvar med inntekter, forventet kostnader til drift og med nødvendige tiltak og omprioriteringer. Budsjettarbeidet for 2023 har vært krevende, høyt lønnsoppgjør og overforbruk gjennom flere år bidrar til at en større endring må gjennomføres for å sikre en stabil drift. Omprioriteringer og kostnadsreducerende tiltak i budsjettet har vært nødvendig. Tiltakene påvirker de fleste av kommunes områder i større eller mindre grad. Det er fokus på at effekten av tiltakene skal påvirke innbyggerne i minst mulig grad. Endringene i rammene legger til grunn økte inntekter på skatt, rammetilskudd og andre mindre justeringer på inntektssiden. På kostnadssiden er tiltakene innbakt, samtidig som det er tatt høyde for et relativt kostbart lønnsoppgjør i 2023. Omfordeling til enhetene er basert på innmeldt behov, deretter er det gjort en vurdering hvor ressursene bør prioriteres i 2023.

Til tross for et stramt budsjett i Våler kommune er brukerne i fokus. Årsbudsjettet er lagt opp med høyt aktivitetsnivå og gode tjenester til brukerne. Med bakgrunn i tiltakslisten kan enkelte tjenester bli omorganisert og tjenesten leveres på en annen måte enn tidligere, uten at kommunens brukere vil oppleve stor tjenesteforringelse.

Rammetilskudd og skatt har hatt en økning for 2023, men ikke tilstrekkelig til å dekke lønns- og prisstigning. Kompensasjon for høy prisstigning på varer og tjenester er ikke gjennomført og det er dermed reelt sett en innsparing på alle varekjøp tilsvarende inflasjon som er på ca 6,4%. Ingen kompensasjon betyr reelt sett at det er nedgang i handlingsrommet for Våler kommune. Driftsbudsjettets andel av lønnskostnader er justert ned, nedgang i bemanning løses gjennom effektivisering, komprimere drift og nye løsninger. Utgangspunktet er at tjenestetilbudet ikke skal svekkes. Arbeidet med nedtak av lønnsrammen vil starte så raskt som mulig.

Det forventes et økt premieavvik i 2023. Dette gir økt handlingsrom i 2023, men vil være krevende fremover i økonomiplanperioden med tanke på amortisering og mulig lavere forventet premieavvik i årene framover.

Kommunedirektøren legger fram forslag til årsbudsjett for 2023 og økonomiplan 2023-2026 i balanse. Kommunedirektørens budsjettforslag er etter anslag på frie inntekter som er gitt i forslaget til statsbudsjettet for 2023. Lønnsvekst er innarbeidet, og under driftskostnader er det forutsatt effektivisering som dekker den øvrige prisveksten.

I forslag til budsjett og økonomiplan er det satt forslag på kostnadsreducerende tiltak knyttet mot bemanningsreduksjon.

Investeringer

Våler kommune har gjennomført store investeringer det siste tiåret, spesielt innenfor bygg i skolesektoren. Stor investeringsaktivitet medfører gjeldsopptak som skal betjenes, finanskostnadene reduserer midler til annen drift. Framover i økonomiplanperioden er det planlagt moderat opptak av lån, det prioriteres å betale avdrag på eksisterende lån. Strategien innen investeringer er å spare til et større løft innen 8-10 år.

Kommunedirektøren prioriterer å legge fram en redusert prosjektportefølje for investeringer i 2023 og skyver på flere investeringstiltak i økonomiplanperioden. Foreslått investeringsportefølje er innenfor det som er realistisk å igangsette.

Konklusjon

Prioriteringene som er foreslått for 2023 og endringer for å dekke økt lønnskostnad medfører forholdsvis stabil drift. Tiltak som er foreslått er realistisk å gjennomføre og det forutsettes at tjenestene vil opprettholdes på et akseptabelt nivå.

Budsjett og økonomiplan 2023 -2026 vedtas i samsvar med Kommunedirektørens forslag til innstilling.